

บทที่ 4

ชีวิตที่แอบเสิร์ดกับความหมายของชีวิต

ในบทนี้จะวิเคราะห์ข้อเสนอของเนเกลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางปรัชญาเรื่อง ความหมายของชีวิต. และประเมินว่าข้อเสนอดังกล่าวของเนเกลมีผลกระทบ และจะมีทิศทางอย่างไรในประเด็นทางปรัชญาเรื่องความหมายชีวิต. และในตอนท้ายผู้วิจัยจะเสนอว่าชีวิตที่แอบเสิร์ดมีความแตกต่างจากแนวคิดของเนเกล.

4.1 ชีวิตที่แอบเสิร์ดตามแนวคิดของเนเกลกับความหมายชีวิต

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะประเมินว่าถ้าหากพิจารณาข้อเสนอของเนเกลตามประเด็นทางปรัชญาเรื่องความหมายของชีวิตแล้ว ข้อเสนอของเนเกลจะถือว่าชีวิตมีความหมายได้หรือไม่.

เนเกลมีท่าทีชัดเจนที่เสนอว่าชีวิตมนุษย์แอบเสิร์ด. และเนเกลเสนอว่าความแอบเสิร์ดเกี่ยวข้องกับความหมายของชีวิต. เพราะว่าชีวิตมนุษย์ไม่ได้ดำเนินไปเหมือนชีวิตรูปแบบอื่นเช่นสัตว์หรือพืชแต่มนุษย์มีความรอบคอบ. และมนุษย์เลือกสิ่งที่มีค่าให้กับชีวิตตนเอง (Nagel, 1971: 719) เท่ากับว่าเนเกลเชื่อว่าสิ่งที่มนุษย์จริงจังในชีวิตก็คือสิ่งที่มนุษย์ถือว่าเป็นความหมายของชีวิต

ความแอบเสิร์ดเกิดขึ้นจากความสามารถในการละออกจากมุมมองอัตวิสัยแล้วมองชีวิตที่จริงจังต่อเป้าหมายในฐานะวัตถุของการคิดซึ่งมุมมองที่มองชีวิตตนเองเป็นวัตถุของการคิดก็คือ มุมมองวัตถุวิสัย. เมื่อมองชีวิตจากมุมมองวัตถุวิสัยกลับไม่มีเหตุผลที่จะจริงจังต่อเป้าหมายนั้น (เนื่องจากการละมุมมองอัตวิสัย) ก็เท่ากับละทัศนคติจากมุมมองอัตวิสัยไปด้วยทั้งที่ทัศนคติจากมุมมองอัตวิสัยทำให้เกิดความจริงจังต่อเป้าหมายนั้น.²⁷ แต่กระนั้นการละมุมมองอัตวิสัยไม่ได้ละทิ้งได้โดยสิ้นเชิง มนุษย์ยังคงดำเนินชีวิตจากมุมมองอัตวิสัย. ชีวิตจึงเป็นสิ่งที่แอบเสิร์ด เพราะชีวิตยังคงดำเนินไปด้วยเป้าหมายบางอย่างทั้งที่เป้าหมายนั้นไม่มีเหตุผลเมื่อมองจากมุมมองวัตถุวิสัย.

ถ้าหากพิจารณาแนวคิดของเนเกลในประเด็นทางปรัชญาที่เกี่ยวข้องกับความหมายของชีวิตข้างต้น. ดูเหมือนว่าเนเกลปฏิเสธว่าชีวิตเป็นสิ่งที่มีความหมาย. เพราะว่าความหมายที่มนุษย์ให้กับชีวิตตนเองเป็นสิ่งที่แอบเสิร์ด. และเมทซ์เห็นว่าท่าทีของเนเกลต่อประเด็นเรื่องความหมายชีวิตเป็นท่าทีแบบสุญนิยมด้วย (Metz, 2002: 810). แต่ผู้วิจัยเห็นว่าท่าทีต่อประเด็นเรื่องความหมายของชีวิตของเนเกลสามารถจำแนกออกเป็นสองแง่มุมคือ. แบบแข็งที่ว่าไม่มีเป้าหมาย

²⁷ เช่น ความเชื่อเป้าหมายนั้นสำคัญต่อชีวิตของตนเอง หรือความปรารถนาที่จะบรรลุเป้าหมายอะไรบางอย่าง

ใดที่ชีวิตจะมีความจริงจังได้เพราะว่าเป้าหมายอันนั้นไม่มีเหตุผลเมื่อมองจากมุมมองวัตถุนิยม และแบบอ่อนที่ว่าความไม่ลงรอยกันที่ทำให้เกิดความแอบเสริมเป็นสิ่งที่ไม่ได้. แม้จะไม่สามารถกำจัดความแอบเสริมให้หมดไปแต่ก็ช่วยให้ชีวิตมีความจริงจังต่อเป้าหมายบางอย่างได้.

ท่าทีแบบแข็งของเนเกลปรากฏในบทความเรื่อง The Absurd เนเกลยืนยันว่าความแอบเสริมไม่ใช่สิ่งที่น่าเสียใจ. เพราะความแอบเสริมเกิดจากความสามารถของมนุษย์ แต่ถ้าหากจะพิจารณาข้อเสนอของเนเกลในบทความ The Absurd จากเกณฑ์ที่เมทซ์เสนอ. ดูเหมือนว่าท่าทีของเนเกลจะเป็นแบบอัตวิสัยนิยมที่ความหมายเกิดจากความจริงจังต่อเป้าหมายของประธาน. แต่เนเกลยอมรับด้วยว่าคุณค่าเป็นสิ่งที่เข้าใจได้และเป็นวัตถุนิยม. เพราะชีวิตที่แอบเสริมเกิดจากการประเมินคุณค่าของชีวิตจากมุมมองวัตถุนิยม. การยอมรับคุณค่าที่เป็นวัตถุนิยมจึงทำให้เนเกลไม่สามารถจัดให้อยู่ในกลุ่มอัตวิสัยนิยมได้แม้ว่าความจริงจังต่อเป้าหมายจะเกิดขึ้นจากประธานก็ตาม แต่ท่าทีแบบแข็งของเนเกลที่ว่าเป้าหมายของชีวิตไม่มีเหตุผลเมื่อมองจากมุมมองวัตถุนิยมก็ไม่ได้เสนอให้เราต้องเลิกมีเป้าหมายให้กับชีวิต. เพราะเนเกลเองก็เห็นว่ามนุษย์ไม่สามารถมีชีวิตโดยไม่จริงจังต่ออะไรเลย.

ท่าทีแบบอ่อนของเนเกลปรากฏในหนังสือ The View from Nowhere เนเกลยังคงยืนยันว่าชีวิตแอบเสริม. แต่เนเกลเห็นว่า แม้จะกำจัดความไม่ลงรอยระหว่างมุมมองไม่ได้แต่ความแอบเสริมสามารถลดลงได้ด้วยศีลธรรม. ซึ่งศีลธรรมคือการประเมินคุณค่าจากมุมมองวัตถุนิยมทำให้เป้าหมายของชีวิตมีคุณค่าแบบวัตถุนิยม จึงกล่าวได้ว่าชีวิตที่แอบเสริมในแบบอ่อนมีความหมายและสามารถหาค่าคุณค่าวัตถุนิยมได้.

จากข้อโต้แย้งต่อเนเกลในบทที่แล้ว(3.5) ผู้วิจัยได้เสนอไว้ว่าด้วยเหตุผลของเนเกลเองชีวิตไม่จำเป็นต้องแอบเสริม. เพราะความเป็นวัตถุนิยมมีระดับและมนุษย์ทุกคนมีความสามารถในการมองจากมุมมองวัตถุนิยมได้แตกต่างกัน. ชีวิตมนุษย์จึงไม่ได้แอบเสริมทุกคน. และความเป็นวัตถุนิยมแบบที่เนเกลเสนอทำให้เข้าใจความหมายของชีวิตได้มากขึ้น.

เมทซ์ได้เสนอกรอบมโนทัศน์ (conception) ของความหมายชีวิตเพื่อให้ความเข้าใจว่าชีวิตที่มีความหมาย (meaningful life) หมายถึงอะไร. ในตอนแรกเมทซ์ปฏิเสธว่าชีวิตที่มีความหมายคือชีวิตที่มีจุดมุ่งหมาย (purposive). การมีจุดมุ่งหมายเป็นความหมายในเชิงอันตวิทยา (teleology) ที่ว่าชีวิตต้องมุ่งไปสู่บางสิ่งบางอย่าง. แต่ชีวิตอาจจะดำเนินไปด้วยหน้าที่ (deontology) ก็ได้. เช่นชีวิตที่ตั้งใจจะดำรงอยู่เพื่อช่วยเหลือคนอื่น หรือชีวิตที่ตั้งใจจะรักษาบทบัญญัติทางศาสนา. แต่ผู้วิจัยเห็นว่าชีวิตที่ดำเนินไปตามหน้าที่ไม่ใช่ว่าจะไม่มีจุดมุ่งหมายของชีวิต. แต่ชีวิตที่ดำเนินไปตามหน้าที่ก็คือชีวิตเป็นจุดมุ่งหมายในตัวของมันเอง. คนที่ตั้งใจว่าจะ

ดำรงชีวิตอย่างมีศีลธรรมและรักษาชีวิตให้ยืนยาวที่สุดไม่ได้ดำเนินชีวิตเพื่อมุ่งไปสู่อะไร ก็ยังนับได้ว่ามีจุดมุ่งหมายซึ่งก็คือความมุ่งหมายที่จะดำรงชีวิตต่อไป. ดังนั้นชีวิตที่ดำเนินไปตามหน้าที่ก็ยิ่งถือได้ว่าเป็นเป้าหมายแบบหนึ่ง.

ในข้อสุดท้ายที่เมทซ์เสนอก็คือการตระหนักถึงคุณค่า. ซึ่งก็คือการตระหนักถึงคุณค่าของชีวิตที่ดำเนินไปตามความหมายของชีวิต (ไม่ว่าความหมายนั้นจะเป็นแบบใด). ผู้วิจัยเห็นด้วยกับข้อเสนอของเมทซ์ในประเด็นนี้. เพราะว่าความเคารพซึ่งเป็นการตระหนักต่อคุณค่าของชีวิตเป็นข้อตัดสินใจต่อชีวิตที่ประเมินคุณค่าของชีวิต. ไม่ว่าชีวิตนั้นจะเป็นชีวิตที่ดำเนินไปตามเป้าหมายหรือไม่ ความเคารพก็คือการมองชีวิตตนเองแล้วประเมินว่าน่าพึงพอใจหรือเป็นชีวิตที่มีความหมายดังที่คาดการณ์ไว้หรือไม่. แต่เมทซ์ไม่ได้เสนอไว้ชัดเจนว่าการตระหนักถึงคุณค่านี้ได้มาอย่างไร ตรงนี้เองที่ผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดของเนเกลสามารถทำให้ชัดเจนขึ้น.

เนเกลเสนอว่ามุมมองวัตถุวิสัยที่มองตนเองเป็นวัตถุของการคิดจะช่วยให้เห็นว่า เราเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นจริงที่อยู่นอกเหนือตัวเรา. และทำให้เราได้รับความเข้าใจใหม่ที่เห็นว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นจริงนั้น. แม้ว่าเนเกลจะเสนอด้วยว่าความเป็นอัตวิสัยและความเป็นวัตถุวิสัยจะเป็นเพียงการเปรียบเทียบและมีระดับความเป็นวัตถุวิสัย. แต่การประเมินคุณค่าของชีวิตและการประเมินคุณค่าของเป้าหมายไม่สามารถประเมินจากมุมมองอัตวิสัยเพียงอย่างเดียว. อย่างน้อยที่สุดก็ด้วยเหตุผลของเนเกลว่ามุมมองวัตถุวิสัยเป็นความสามารถของจิตสำนึกของมนุษย์. จึงเท่ากับว่ามนุษย์ที่มีจิตสำนึกปกติจะต้องมองตนเองจากมุมมองวัตถุวิสัยได้. เช่น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน. เมื่อนึกถึงตนเองในอดีตแล้วนึกถึงเหตุการณ์หรือการกระทำที่ทำให้ได้รับผลที่เป็นอยู่ในปัจจุบันก็ถือได้ว่าเป็นการมองตนเองจากมุมมองวัตถุวิสัย. เพราะการนึกถึงตนเองในอดีตคือการเห็นว่าตนเองเป็นสิ่งที่ถูกนึกถึงและการนึกถึงตนเองช่วยให้เข้าใจความเป็นอยู่ของตนเองในปัจจุบันมากขึ้นด้วย. เช่น การนึกได้ว่านำเงินค่าไฟฟ้าในเดือนนี้ไปใช้จ่ายอย่างอื่น เมื่อถูกตัดไฟฟ้าในบ้านก็จะเข้าใจว่าการถูกตัดไฟฟ้าเกิดขึ้นได้อย่างไร. ดังนั้นการมองตนเองจากมุมมองวัตถุวิสัยจึงช่วยให้เกิดข้อตัดสินใจต่อชีวิตว่า ชีวิตของตนเองมีความหมายหรือไม่หรือชีวิตของตนเองดำเนินไปอย่างน่าสงสัยหรือไม่.

4.2 ชีวิตที่แอบเสิร์ด

ในส่วนสุดท้ายนี้ผู้วิจัยเห็นด้วยต่อข้อเสนอบางประการของเนเกลที่เสนอว่าชีวิตเป็นสิ่งที่แอบเสิร์ดแต่ผู้วิจัยเห็นว่าชีวิตที่แอบเสิร์ดแตกต่างจากข้อเสนอของเนเกล.

ดังที่ได้เสนอไว้แล้วว่า(3.5)แนวคิดของเนเกลไม่ได้ทำให้ชีวิตมนุษย์จำเป็นต้องแอบเสิร์ด. เพราะข้อตัดสินต่อชีวิตไม่จำเป็นต้องเป็นการสงสัยต่อเป้าหมายและความเป็นวัตถุประสงค์บางระดับไม่ทำให้ข้อตัดสินว่าชีวิตแอบเสิร์ด. แต่ผู้วิจัยเห็นว่าชีวิตมีความแอบเสิร์ดถ้าหากมีข้อตัดสินบางอย่างต่อชีวิต.

ผู้วิจัยเห็นด้วยกับข้อเสนอของเนเกลว่า ๑)ความแอบเสิร์ดคือความไม่ลงรอยระหว่างความจริงกับความเป็นจริง. และ ๒)ความไม่ลงรอยนี้เกิดขึ้นจากมุมมองวัตถุประสงค์และมุมมองอัตวิสัย. ๓)ความจริงต่อเป้าหมายในชีวิตเกิดขึ้นจากมุมมองอัตวิสัย และความจริงต่อเป้าหมายอันนั้นจะเป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดผลเมื่อมองจากมุมมองวัตถุประสงค์. แต่ผู้วิจัยเห็นว่าความแอบเสิร์ดในชีวิตไม่ได้เกิดขึ้นกับเป้าหมายของชีวิตดังที่เนเกลเสนอ. แต่ความแอบเสิร์ดเกิดขึ้นกับความพยายามที่จะดำรงชีวิต.

ข้อ ๒) นี้ผู้วิจัยเห็นด้วยกับเนเกลที่ว่า ความเป็นอัตวิสัยและความเป็นวัตถุประสงค์เกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบระหว่างมุมมอง. และมุมมองอัตวิสัยและมุมมองวัตถุประสงค์เป็นความสามารถของจิตสำนึก.

ในข้อ ๑) ถ้าหากผู้วิจัยเห็นว่าความแอบเสิร์ดของชีวิตไม่ได้เกิดขึ้นกับการเลือกเป้าหมายให้กับชีวิต ก็เท่ากับว่าข้อเสนอว่าชีวิตเป็นสิ่งที่แอบเสิร์ดของผู้วิจัยจะต้องแสดงให้เห็นว่าเป็นความไม่ลงรอยระหว่างมุมมองวัตถุประสงค์และมุมมองอัตวิสัยตามที่เนเกลได้ให้นิยามของความแอบเสิร์ดไว้ แต่ผู้วิจัยจะเสนอเหตุผลดังกล่าวในลำดับต่อไป.

ในข้อ ๓) เนเกลได้เสนอว่าชีวิตมนุษย์ไม่ได้ดำเนินไปด้วยสัญชาตญาณแต่ชีวิตมนุษย์ดำเนินไปด้วยการแสวงหาสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้กับชีวิต (Nagel, 1974: 719). การแสวงหาสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้แก่ชีวิตจึงเป็นการจริงจังต่อเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งไปด้วย. ความจริงจังต่อเป้าหมายเกิดขึ้นจากมุมมองอัตวิสัย. เพราะความจริงจังนั้นเกิดขึ้นจากทัศนคติของประธาน ความจริงจังต่อเป้าหมายหนึ่งมากกว่าเป้าหมายอื่นก็คือการเลือกเป้าหมายอันนั้นมีความสำคัญ. และอย่างน้อยที่สุดการเลือกให้ความสำคัญกับเป้าหมายใด. ประธานก็จะต้องเชื่อว่าเป้าหมายนั้นมีความสำคัญ. แต่ถ้าหากพิจารณาเป้าหมายนั้นจากมุมมองวัตถุประสงค์แล้วเป้าหมายนั้นจะกลายเป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดผล.

ความเชื่อจากมุมมองอัตวิสัยที่เป็นเหตุผลเมื่อมองจากมุมมองวัตถุประสงค์ไม่ได้อธิบายอย่างหนึ่งว่า ทัศนคติเชิงข้อความ (propositional attitude) ไม่สามารถหาค่าความจริงได้เหมือนข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง. เช่น วันนี้ฝนไม่ตก ค่าความจริงของข้อความนี้ขึ้นอยู่กับว่ามีเหตุการณ์ฝนตกเกิดขึ้นในโลกหรือไม่. แต่ถ้าใครคนหนึ่งพูดว่า "ฉันเชื่อว่าวันนี้ฝนตกแน่นอน" ค่าความจริง

ของข้อความนี้ไม่ขึ้นอยู่กับว่าในโลกมีฝนตกหรือไม่. แต่ขึ้นอยู่กับว่าคนคนนั้นเชื่อหรือไม่ว่าฝนจะตก. ในทางเดียวกันไม่ว่าข้อเท็จจริงของโลกจะเกิดขึ้นอย่างไร ก็ไม่จำเป็นว่าประธานของจิตสำนึกจะต้องมีทัศนคติสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในโลก. เช่นข่าวที่เกิดขึ้นบนหน้าหนังสือพิมพ์แสดงถึงการเอารัดเอาเปรียบที่เกิดขึ้นในสังคม. แต่เราอาจจะยังเชื่อได้ว่ายังมีมนุษย์ที่มีจิตใจดีงามและเห็นอกเห็นใจเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน. ดังนั้นจึงไม่จำเป็นว่าข้อความที่เกิดขึ้นในโลก วัตถุประสงค์ที่ไม่ขึ้นอยู่กับจิตสำนึกของประธานจะทำให้เรามีความเชื่อที่ตรงกันกับสิ่งที่เกิดขึ้นในโลกนั้น.

จากข้อพิจารณาข้างต้นผู้วิจัยขอเสนอเหตุผลที่ผู้วิจัยคิดว่าจะนำไปสู่ข้อสรุปว่าชีวิตเป็นสิ่งที่แบบเสรีต์ แล้วจะอธิบายแต่ละเหตุผลไปตามลำดับ เหตุผลของผู้วิจัยมีดังนี้

ก. ความเชื่อเกี่ยวกับคุณค่าและความเชื่อเกี่ยวกับความสำคัญของเป้าหมายเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น. เพราะความเชื่อเกิดขึ้นในมุมมองอัตวิสัยและการจะมีความเชื่อหรือไม่ขึ้นอยู่กับประธานซึ่งประธานอาจจะไม่เชื่ออะไรก็ได้.

ข. ชีวิตเป็นสิ่งที่ไม่มีเหตุผลให้ดำรงชีวิตอยู่ และไม่มีเหตุผลที่ทำให้สรุปได้ว่าความตายหรือการไม่มีชีวิตอยู่เป็นสิ่งที่ดีกว่าการมีชีวิตอยู่.

ค. ไม่ว่าจะจะมีหรือไม่มีเหตุผลในการมีชีวิตอยู่หรือไม่. ชีวิตที่มีอยู่นี้ก็ยังคงดำเนินไปอย่างน้อยที่สุดในฐานะส่วนหนึ่งของโลกนี้.

ดังนั้น ง. ชีวิตจึงแบบเสรีต์ที่พยายามมีชีวิตอยู่ทั้งที่ไม่รู้ว่าการมีชีวิตอยู่มีเหตุผลกว่าการไม่มีชีวิตอยู่หรือไม่.

ข้อ ก. มาจากทัศนคติเชิงข้อความซึ่งเกิดขึ้นจาก ทัศนคติจากมุมมองอัตวิสัย เนื่องจากทัศนคติจากมุมมองอัตวิสัยไม่จำเป็นต้องตรงกันกับข้อเท็จจริงหรือทัศนคติของคนอื่น เช่นข้อความที่ว่า ในโลกนี้มีผี. แม้ว่าโลกนี้จะมีผีหรือไม่ก็ไม่ได้ทำให้ความเชื่อว่ามีผีอยู่ในโลกเป็นเท็จ. เมื่อไม่จำเป็นต้องมีความเชื่อ. เพราะความเชื่อขึ้นอยู่กับประธานที่เป็นเจ้าของมุมมองอัตวิสัยว่าจะมีความเชื่ออะไร หรือประธานจะไม่เชื่อว่าเป้าหมายใดมีความสำคัญก็ได้. ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าไม่จำเป็นต้องเลือกเป้าหมายให้กับชีวิต. เมื่อไม่จำเป็นต้องเลือกเป้าหมายก็เท่ากับไม่จำเป็นต้องจริงจังต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง. เมื่อไม่จำเป็นต้องมีความจริงจังก็จะเท่ากับว่า ไม่มีเหตุผลที่จะต้องดำเนินชีวิตต่อไปด้วย.

ส่วนหนึ่งของข้อ ข. จึงเป็นสิ่งที่สรุปมาจากข้อ ก. ชีวิตเป็นสิ่งที่ไม่มีเหตุผลให้ดำรงอยู่ เพราะไม่จำเป็นต้องมีความจริงจั่งต่อเป้าหมายก็ได้. ถ้าจะพิจารณาให้มากไปกว่านั้นว่าทำไมชีวิต จึงไม่มีเหตุผลให้ดำรงชีวิตอยู่. คำอธิบายว่าชีวิตมีความหมายเพื่ออะไร หรือชีวิตมีนัยยะสำคัญต่อ ชีวิตอื่นนอกเหนือชีวิตจากโลกนี้. เช่นความเข้าใจทางศาสนาว่า ถ้าหากดำเนินชีวิตนี้ถูกต้อง(ตาม หลักศาสนานั้นๆ) ผลที่จะได้รับก็คือเป้าหมายที่แท้จริงของการมีอยู่ แต่และศาสนาไม่เคยอธิบาย ว่าชีวิตในโลกนี้เป็นสิ่งที่จริงที่สุด. แต่มักจะอธิบายว่าชีวิตในโลกนี้เป็นหนทางที่จะบรรลุความจริง ในระดับที่สูงกว่าโลกนี้ (ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากความจำเป็นที่ว่า เมื่อเราพิจารณาเฉพาะที่การเลือก ของประธานจากเป้าหมายที่ตนเองต้องประเมินคุณค่าจากมุมมองอันเป็นอัตวิสัยของตนเอง ศาสนาต่างๆที่เสนอแนวทางอภิปรายต่างๆ ในท้ายที่สุดแล้วก็ทอนลงมาเป็นเพียงทางเลือกต่างๆ ที่ประธานต้องเลือกเท่านั้น). จากเหตุผลในข้อ ก. ทำให้ไม่จำเป็นต้องเชื่อหรือมีความศรัทธาต่อ ศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ซึ่งก็มีข้อเท็จจริงที่เห็นได้ว่า ในโลกนี้มีความเชื่อทางศาสนาแตกต่างกัน. อีก ประการหนึ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าทำให้ไม่มีเหตุผลที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้เช่นกัน เหตุผลนั้นก็คือ ถ้าหากว่า เชื่อตามแนวทางศาสนาชีวิตในโลกนี้ก็ไม่ใช่ชีวิตที่ควรดำรงอยู่. ความดำรงอยู่ในชีวิตนี้เป็นเพียงแค่ ทางผ่านไปสู่ชีวิตที่ดีกว่าในโลกอื่น.

หากจะพิจารณาชีวิตของมนุษย์แล้วเป็นการยากที่จะบอกว่าชีวิตในโลกอื่นหรือชีวิตในโลก นี้มีความสำคัญกว่ากัน. ประการแรกถ้าหากไม่มีชีวิตในโลกนี้ก็ไม่ต้องพยายามดำเนินชีวิต ไปเพื่อบรรลุเป้าหมายทางศาสนา. ในทางเดียวกันถ้าหากไม่มีชีวิตอยู่บนโลกใบนี้ ก็จะไม่มีความ ว่าชีวิตมนุษย์มีอยู่เพื่ออะไร. จึงเท่ากับว่า ไม่ว่าชีวิตของมนุษย์จะมีความหมายหรือไม่และไม่ว่า ความหมายของชีวิตมนุษย์จะเป็นอย่างไร. มนุษย์ก็ต้องมีชีวิตบนโลกใบนี้เสียก่อนจะตั้งคำถามต่อ ความหมายของชีวิต. แล้วมนุษย์จึงมีความพยายามที่จะหาคำตอบต่อความหมายของชีวิต ความ มุ่งหวังที่จะอธิบายหรือความพยายามที่จะนำชีวิตนี้ไปสู่ความเป็นทางศาสนารูปแบบใด จะเกิดขึ้น ได้ก็ต่อเมื่อได้มีชีวิตอยู่บนโลกนี้เสียก่อน. จึงกล่าวได้ว่า *๔)ชีวิตนี้เป็นประสบการณ์เกี่ยวกับความมี อยู่เพียงประสบการณ์เดียวที่มนุษย์จะมีได้.* และในทางเดียวกันของ ข้อ ๔) เมื่อชีวิตในโลกนี้เป็น หนทางเดียวที่จะมีคำอธิบายว่ามีชีวิตอยู่เพื่ออะไร. ชีวิตก็ไม่มีเหตุผลที่จะบอกได้ว่าความตายหรือ ความไม่มีอยู่ดีกว่าการมีอยู่บนโลกนี้. เพราะมนุษย์ไม่มีประสบการณ์ของการไม่มีอยู่ในโลกนี้. ทำ ได้อย่างมากก็คือคิดถึงการไม่มีอยู่ในโลกนี้. ถ้าหากชีวิตของคนที่สิ้นหวังหรือว่าดำรงชีวิตอยู่ด้วย ความทุกข์ทรมานแล้วพยายามฆ่าตัวตาย. ซึ่งการฆ่าตัวตายก็คือการพยายามที่จะไม่มีอยู่เพื่อหนี ความทุกข์หรือความทรมานของชีวิตนี้. แต่ความพยายามฆ่าตัวตายไม่ได้เป็นเหตุผลว่าเมื่อไม่มีอยู่

แล้ว จะดีกว่าชีวิตที่เป็นอยู่ในขณะนี้. เหตุผลอย่างเดียวกันที่สนับสนุนการฆ่าตัวตายหรือเลือกที่จะไม่ดำเนินชีวิตต่อไปก็คือ

๕) การไม่ต้องทนทุกข์ทรมานกับสิ่งที่เผชิญอยู่ในชีวิตนี้ (เหตุผลนี้จะถกเถียงในประเด็นต่อไป).

การเลือกที่จะตายจึงเหมือนกับการเสี่ยงโชคว่าความตายอาจจะมีค่ามากกว่านี้. แต่จากเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยไม่ได้ปฏิเสธว่าคำอธิบายความหมายชีวิตตามแนวทางศาสนาเป็นสิ่งที่ผิดและเป็นไปไม่ได้. แต่ผู้วิจัยเพียงวิเคราะห์ให้เห็นว่าคำอธิบายความหมายเหล่านั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังการมีชีวิตอยู่. ถ้าหากว่าชีวิตหลังความตายมีจริงก็เป็นไปได้ว่าการตัดสินใจยุติธรรมทางศีลธรรมตามแนวคิดทางศาสนาจะทำให้ผู้ที่ฆ่าตัวตาย ได้รับผลที่แตกต่างจากผู้ที่ปล่อยให้ความมียู่ของชีวิตนี้สิ้นสุดลงด้วยสาเหตุอื่นที่ไม่ใช่ความตั้งใจของตัวเอง. ดังนั้นความไม่มีชีวิตต่อไปจึงนำไปสู่ความคาดเดาไม่ได้จึงเป็นเหตุผลที่สรุปไม่ได้ว่าการไม่มีอยู่ในโลกนี้ดีหรือไม่ดีกว่าชีวิตนี้.

และข้อ ค. ไม่ว่าจะไม่มีเหตุผลในการมีชีวิตอยู่หรือไม่ ชีวิตที่มีอยู่นี้ก็ยังคงดำเนินไปอย่างน้อยที่สุดในฐานะส่วนหนึ่งของโลกนี้. สรุปมาจากข้ออ้างประการแรกก็คือ ข้อ ๔) เมื่อมนุษย์มีเพียงประสบการณ์เดียวของชีวิตที่จะมีได้. ก็คือชีวิตในโลกนี้ ดังที่ได้กล่าวไว้ว่าผู้วิจัยยอมรับข้อ ๒) ตามแนวคิดของเนเกล ซึ่งข้อ ๒) นี้รวมไปถึง มุมมองวัตถุนิยมเป็นมุมมองที่ให้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นจริงมากขึ้นด้วย. ถ้าหากมองชีวิตมนุษย์จากมุมมองวัตถุนิยม ซึ่งก็คือละมุมมองของตนเองว่าเป็นใครอยู่ในเงื่อนไขของชีวิตที่มีความทุกข์หรือความสุข. แล้วมองชีวิตนี้ในฐานะวัตถุหนึ่งในโลก. จะเห็นได้ว่าชีวิตของตนเองเป็นเพียงส่วนหนึ่งของความมียู่ที่ดำรงอยู่ในโลก. ในโลกนี้มีทั้งสิ่งที่มีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิต. ไม่ว่าโลกนี้จะเกิดขึ้นมาจากสาเหตุทางธรรมชาติหรือมีพระเจ้าเป็นผู้สร้าง แต่มนุษย์ก็ดำรงชีวิตอยู่และเป็นส่วนหนึ่งของโลกใบนี้.

การที่มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งในโลกขณะนี้และข้อ ๔) ผู้วิจัยจะเสนอว่าชีวิตยังคงมีเหตุผลให้ดำเนินต่อไปในฐานะส่วนหนึ่งของโลก(ซึ่งก็คือ ค.). เหตุผลคือมุมมองวัตถุนิยมทำให้มนุษย์เห็นว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของโลกและข้อ ๔) ทำให้มนุษย์เห็นว่าชีวิตนี้เป็นประสบการณ์ความมียู่เพียงประสบการณ์เดียว. จึงเท่ากับว่าสาเหตุของความมียู่ของมนุษย์ไม่ได้เกิดขึ้นจากตัวของมนุษย์เอง ไม่ว่าเราจะมีชีวิตในฐานเชื่อว่าชีวิตมนุษย์มีสาเหตุมาจากความมุ่งหมายของพระเจ้าหรือไม่. เราก็ยังคงมีชีวิตในฐานะส่วนหนึ่งของโลกใบนี้. และเป็นข้อเท็จจริงว่าทุกความมียู่โดยเฉพาะความมียู่ของชีวิตจะต้องสิ้นสุดลงด้วยสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง. อย่างน้อยที่สุดก็เป็นสาเหตุจากอายุขัย. ไม่ว่ามนุษย์จะต้องการมีชีวิตอยู่หรือไม่. ชีวิตนี้ก็มียุขัยจำกัดเหมือนกับชีวิตอื่นๆในโลก. จึงเท่ากับว่า

นอกจากความมีอยู่จะไม่ได้มีสาเหตุมาจากชีวิตของมนุษย์เองแล้ว. การมีชีวิตอยู่บนโลกใบนี้ก็ให้ข้อจำกัดของชีวิตมาด้วย. ข้อจำกัดนั้นก็คือการมีอยู่เพียงช่วงเวลาขณะใดขณะหนึ่งซึ่งมนุษย์จะต้องตาย. ดังนั้นความมีอยู่ของมนุษย์จึงเป็นไปตามความมีอยู่อื่นๆที่อยู่ในโลก. เท่ากับว่า **๖) แม้มนุษย์จะไม่มีเหตุผลให้กับความมีอยู่หรือความไม่มีอยู่ของตนเอง. แต่ชีวิตมนุษย์ก็ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของโลกใบนี้และความมีอยู่ของมนุษย์ก็เป็นไปตามปรากฏการณ์ของโลกนี้.** ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า **ค.** แม้ว่าจะไม่มีเหตุผลในการมีชีวิตอยู่ แต่ชีวิตที่มีอยู่นี้ก็ยังคงดำเนินไปอย่างน้อยที่สุดในฐานะส่วนหนึ่งของโลกนี้.

จากข้างต้นผู้วิจัยได้อธิบายเหตุผล **ก. ข. และ ค.** ซึ่งเหตุผลทั้งสามจะนำไปสู่ข้อสรุปว่า

๖. ชีวิตจึงแอบเสิร์ชที่พยายามมีชีวิตอยู่ทั้งที่ไม่รู้ว่าการมีชีวิตอยู่มีเหตุผลกว่าการไม่มีชีวิตอยู่หรือไม่

ความแอบเสิร์ชดังที่ผู้วิจัยเสนอนี้. จึงแตกต่างจากความแอบเสิร์ชของเนเกล เพราะความแอบเสิร์ชไม่ได้เกิดขึ้นจากการเห็นว่าเป้าหมายของชีวิตเป็นสิ่งที่น่าสงสัยแต่ก็ยังเลือกดำเนินชีวิตต่อเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่ง. ความแอบเสิร์ชที่ผู้วิจัยเสนอเป็นความแอบเสิร์ชที่เกิดขึ้นกับความพยายามที่จะดำรงชีวิตอยู่ต่อไป. และการมองเห็นความพยายามจะมีชีวิตจากมุมมองวัตถุวิสัยไม่ได้ทำให้เกิดความสงสัยต่อเป้าหมายหรือความพยายามที่จะดำรงชีวิต. การมองเห็นชีวิตตัวเองจากมุมมองวัตถุวิสัยทำให้เห็นว่าชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของโลกที่ดำเนินไป. แต่ความสงสัยเกิดขึ้นภายในมุมมองอัตวิสัยที่จิตสำนึกของมนุษย์สามารถเลือกจะเชื่อหรือไม่เชื่ออะไรก็ได้. ความแอบเสิร์ชที่ผู้วิจัยเสนอนี้เป็นไปตามความหมายของความแอบเสิร์ชที่เนเกลเสนอในข้อ ๑) ว่า ความแอบเสิร์ชคือความไม่ลงรอยกันระหว่างความจริงจึ่งกับความเป็นจริง. สำหรับผู้วิจัยแล้ว ความจริงจึ่งของชีวิตก็คือชีวิตไม่เป็นเหตุผลที่จำเป็นให้เชื่อว่าควรดำรงชีวิตอยู่ต่อไป. และไม่มีเหตุผลที่สรุปได้ว่าความไม่มีอยู่เป็นสิ่งที่ดีกว่าความมีอยู่ในโลกนี้. แต่ความเป็นจริงที่เห็นได้จากมุมมองวัตถุวิสัยก็คือชีวิตของมนุษย์ก็เป็นเพียงความมีอยู่หนึ่งที่ดำรงอยู่ในโลกนี้. และดำเนินไปพร้อมๆกับปรากฏการณ์ของความเปลี่ยนแปลงในโลกนี้. ในมุมมองอัตวิสัยมนุษย์พยายามหาความเชื่อและพยายามให้เหตุผลกับความมีอยู่ของตนเอง. ทั้งๆไม่ว่ามนุษย์จะได้เหตุผลของการมีชีวิตอยู่หรือไม่ชีวิตก็ยังคงดำเนินไปในฐานะส่วนหนึ่งของโลก. และความแอบเสิร์ชที่ผู้วิจัยเสนอนี้ไม่เหมือนกับความแอบเสิร์ชที่กามูส์เสนอเสียทีเดียว. กามูส์เชื่อว่าความแอบเสิร์ชเกิดจากความไม่ลงรอยระหว่างมนุษย์กับความเป็นจริงในโลก. แต่สิ่งที่ผู้วิจัยแตกต่างจากกามูส์ก็คือ ผู้วิจัยไม่เห็นด้วยกับ

กามูสที่ว่า มนุษย์มีเหตุผลซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ดีและมีคุณค่าแต่โลกกลับไม่ตอบรับความสามารถอันนี้ของมนุษย์. แต่ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาเกี่ยวกับความหมายของชีวิตคือการหาเหตุผลไม่ได้ว่าชีวิตอยู่ไปเพื่ออะไร? เกิดขึ้นจากความไม่สมบูรณ์ของเหตุผลของมนุษย์ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในฐานะชีวิตที่เป็นส่วนหนึ่งของโลกนี้. แต่มนุษย์เป็นชีวิตรูปแบบเดียวที่พยายามหาเหตุผลให้กับความมีอยู่และกระวนกระวายในการทำให้ตนเองมีชีวิตที่มีความหมาย. และมีเพียงมนุษย์ที่เชื่อว่าชีวิตนี้ไม่ได้เป็นชีวิตที่ดีที่สุด. ทั้งๆที่ชีวิตอื่นๆเช่นสัตว์หรือต้นไม้ไม่เคยแสวงหาเป้าหมายให้กับชีวิตตนเอง(อย่างน้อยมันก็ไม่ได้มีความพยายามแสวงหาที่ซับซ้อนเท่ามนุษย์). แต่มันก็ยังดำรงชีวิตอยู่ได้ตลอดอายุขัย. แม้มนุษย์จะอ้างว่าพยายามแสวงหาชีวิตที่ดีก็เป็นเพียงความดีที่มนุษย์ให้กับความมีอยู่ของตัวเอง. ซึ่งการเชื่อในชีวิตที่ดีไม่ต่างจากการเชื่อว่าชีวิตที่เรียบง่ายของต้นไม้และสัตว์เป็นสิ่งที่มีความหมายเหมือนชีวิตมนุษย์ไม่ได้. การแสวงหาชีวิตที่ดีท้ายที่สุดจึงเกิดจากการเชื่อว่าชีวิตของมนุษย์ดีกว่าชีวิตแบบอื่น. ซึ่งการเชื่อว่าชีวิตมนุษย์เป็นสิ่งที่ดีก็เป็นเพียงความเชื่อที่มนุษย์มีต่อตนเองและไม่จำเป็นว่าทุกคนจะต้องเชื่อเช่นนั้น. และอีกประการหนึ่งที่ผู้วิจัยเห็นไม่ตรงกับกามูสก็คือผู้วิจัยเห็นด้วยกับเนเกลว่า ข้อตัดสินว่าชีวิตเป็นสิ่งที่แอบเลิรด์เกิดขึ้นจากจิตสำนึกของมนุษย์. ถ้าหากมนุษย์ไม่มีมุมมองอัตวิสัยและมุมมองวัตถุวิสัยก็จะไม่เกิดความไม่ลงรอยกัน. และอีกเหตุผลหนึ่งก็คือเหตุผลที่ผู้วิจัยได้แย้งต่อกรรทอนใน 3.5 ว่าแม้ความแอบเลิรด์จะเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างมนุษย์กับโลก แต่ข้อตัดสินว่าชีวิตแอบเลิรด์เกิดจากจิตสำนึกของมนุษย์. การเห็นว่าสถานการณ์ของความแอบเลิรด์เกิดขึ้นระหว่างโลกกับมนุษย์ก็เป็นอีกประการหนึ่งที่ผู้วิจัยมีความเห็นแตกต่างจากเนเกล. เพราะเนเกลเสนอว่าความแอบเลิรด์เกิดขึ้นจากจิตสำนึกของมนุษย์.

อย่างไรก็ดีแม้ว่ามนุษย์จะพยายามมีชีวิตอยู่ทั้งที่เหตุผลนั้นเป็นเพียงเหตุผลที่มนุษย์ให้กับตนเองและเป็นเหตุผลที่ไม่จำเป็น. แต่ชีวิตมนุษย์ก็ยังคงต้องดำเนินไปเช่นนั้นเพราะมนุษย์มีจิตสำนึกของมนุษย์ที่พยายามแสวงหาความหมาย หรือพยายามสร้างนัยยะสำคัญให้กับความมีอยู่ของตนเอง. แต่ดังที่ผู้วิจัยได้อธิบายไว้ในข้อ ก. และ ข. ว่า ไม่จำเป็นที่จะเชื่อได้ว่าชีวิตสมควรดำรงอยู่. แต่ผู้วิจัยเห็นว่า แม้จะไม่มีเหตุผลใดๆให้เชื่อว่าชีวิตสมควรดำรงอยู่ต่อไป. แต่มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีนัยยะสำคัญได้. จากข้อ ก. ที่ว่าความเชื่อไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งเดียวกันกับสิ่งที่เกิดขึ้นในโลก. เพราะเราอาจจะเชื่ออย่างอื่นหรือไม่เชื่อก็ได้. การอ้างว่าชีวิตยังคงดำเนินไปในฐานะส่วนหนึ่งของโลกจึงไม่ทำให้เชื่อได้ว่าชีวิตสมควรดำรงอยู่ในฐานะส่วนหนึ่งของโลก (แม้มันจะดำเนินไปเช่นนั้น). แต่สิ่งหนึ่งที่ถือเป็นนัยยะสำคัญของการมีชีวิตอยู่ของมนุษย์คือ แม้ไม่เชื่ออะไรเลยมนุษย์ก็ยังสามารถมีอยู่ในฐานะความมีชีวิตที่มีชีวิตอยู่ด้วยการยืนหยัด (resolute) ต่อความมี

อยู่ของตนเอง. การยืนหยัดต่อความมีอยู่ของตนเองไม่ใช่ความเชื่อว่าชีวิตควรดำรงอยู่ แต่เป็นการดำรงอยู่เพราะว่าตนเองยืนยันความมีอยู่ของตนเองในโลก. แต่การยืนหยัดต่อความมีอยู่ของชีวิตตนเองนั้นก็ยังเป็นชีวิตที่แอบเสิร์ด เพราะว่าการยืนหยัดคือการพยายามดำรงชีวิตอยู่แม้จะไม่มีเหตุผลว่าชีวิตควรดำรงอยู่ (to live). แต่ชีวิตในฐานะส่วนหนึ่งของโลกก็ยังดำรงอยู่และดำเนินไปพร้อมกับปรากฏการณ์ของโลก. แต่นัยยะสำคัญอันหนึ่งของการยืนหยัดก็คือ เป็นข้อโต้แย้งให้การฆ่าตัวตาย ซึ่งหาเหตุผลให้กับการเลือกที่จะไม่มีชีวิตอยู่ด้วยข้ออ้างว่า จะได้ไม่ต้องทุกข์ทรมานกับสิ่งที่เผชิญอยู่ในชีวิตนี้. ถ้านับข้ออ้างนี้เป็นเหตุผลในการสรุปว่าควรฆ่าตัวตายก็ถือว่าเป็นเหตุผลไม่ได้. เพราะดังที่กล่าวไว้แล้วว่าเราไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการไม่มีอยู่ในโลกนี้. เราจึงสรุปไม่ได้ว่าความตายทรมานมากกว่าหรือน้อยกว่า. เราไม่รู้ว่าการไม่มีอยู่ในโลกนี้แล้วจะทุกข์กว่าโลกนี้หรือไม่. การอ้างว่าการไม่มีอยู่ในโลกนี้ทำให้พ้นทุกข์ ก็ไม่ต่างอะไรกับการอ้างว่า การฆ่าตัวตายเป็นบาป. เพราะว่ามันขึ้นอยู่กับมนุษย์ผู้เป็นเจ้าของชีวิตนั้นจะเชื่ออย่างไร. และมีหลายคนที่ไม่ฆ่าตัวตายเพราะเห็นว่าเป็นบาป.

การยืนหยัดต่อความมีอยู่ของตนเองไม่ใช่ความกลัวตายหรือความไม่กล้าเสี่ยงต่อความไม่แน่นอนของชีวิตหลังความตาย. ตรงกันข้ามการพยายามฆ่าตัวตายกลับเป็นการกลัวที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป. แม้ว่าชีวิตจะทนทุกข์ต่อความลำบาก การเลือกที่ไม่มีอยู่อาจจะเป็นการได้เสี่ยงว่าถ้าหากไม่มีชีวิตอยู่ในโลกนี้แล้วจะได้พบเจอกับอะไร. แต่ถ้าจะพิจารณาแล้วการยืนหยัดในความมีอยู่ของตนเองเป็นการแสดงถึงการตระหนักในความมีอยู่ของตนเอง. และการยืนหยัดนี้ถือได้ว่าเป็นศักดิ์ศรีที่มนุษย์สามารถรู้สึกภาคภูมิใจได้ว่าตนเองกำลังมีชีวิตอยู่. ไม่ว่าสิ่งที่พบเจอในชีวิตจะเป็นความลำบากเพียงใด. และการเสี่ยงที่จะไม่มีอยู่นั้นก็เป็นเพียงข้ออ้างของการกลัวที่จะมีชีวิตอยู่ต่ออยากลำบาก. และเป็นการไม่ตระหนักถึงความมีอยู่ซึ่งถือได้ว่าเป็นศักดิ์ศรีของความมีอยู่แบบมนุษย์ที่สำนึกถึงความมีอยู่ของตนเองได้. และไม่ว่าชีวิตมนุษย์จะพบกับความยากลำบากหรือไม่ มนุษย์ก็ต้องพบกับการไม่มีอยู่ในโลกนี้. เพราะความมีอยู่ของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปตามปรากฏการณ์ของโลก .

ดูเหมือนว่าการยืนหยัดในความมีอยู่ของตนเองจะเป็นการยอมจำนนต่อความมีชีวิตอยู่ในโลก. เพราะถ้าหากชีวิตต้องทนทุกข์ทรมานเช่น ป่วยหนักและต้องดำรงชีวิตต่อไปอย่างยากลำบาก. การอ้างศักดิ์ศรีของความมีอยู่ดูเหมือนเป็นเพียงแค่ว่าปลอบใจให้ยอมรับความทรมาน. แต่ผู้วิจัยไม่คิดว่าเป็นเช่นนั้น. ความยืนหยัดต่างจากการจำนนและยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นกับชีวิตตนเอง. ในประเด็นนี้จะขอแยกออกเป็นสองส่วนคือ ส่วนของเหตุผลโต้แย้ง และส่วนของการปฏิบัติซึ่งก็คือการดำเนินชีวิตในชีวิตประจำวัน.

เหตุผลได้แก่ก็คือการยื่นหยัดไม่ใช่การทำใจให้ยอมรับความเป็นไปที่เกิดขึ้นกับชีวิตไม่ว่าจะดีหรือร้าย. แต่ความยื่นหยัดเป็นการตระหนักถึงความมีอยู่ของตนเองแล้วเห็นว่าไม่ว่าชีวิตจะเผชิญกับความยากลำบากเพียงใดก็จะพยายามมีชีวิตอยู่เพื่อแสดงให้เห็นว่าความยากลำบากที่เผชิญอยู่ไม่ได้ทำให้ ศักดิ์ศรีที่ยืนยันความมีอยู่ของตนเองลดน้อยลง. เช่นเดียวกับซิสซีฟัสที่ถูกสถาปให้เข็นก้อนหินขึ้นภูเขา ความไม่สิ้นสุดและความสูญเปล่าของการเข็นก้อนหินที่ยังคงหล่นลงมาเพื่อให้เข็นกลับขึ้นไป ไม่สามารถหยุดยั้งหรือทำลายความยื่นหยัดในการมีอยู่เพื่อที่จะเข็นก้อนหิน. และท่าทีของการยื่นหยัดก็ไม่ได้เป็นการยับยั้งต่อชีวิต ดังที่กามูสเสนอว่าท่าทีของซิสซีฟัสคือการยับยั้งต่อคำสาป. แต่การยื่นหยัดคือการกล้าเผชิญหน้าต่อโลกใบนี้และแสดงให้เห็นว่าตนเองสามารถภาคภูมิใจในการมีอยู่ของตนเองได้.

ในทางปฏิบัติซึ่งก็คือการดำเนินชีวิตประจำวัน การยื่นหยัดไม่ใช่การยอมรับและจำนนต่อการมีชีวิตอยู่ท่ามกลางความเป็นไปของโลก. มนุษย์ไม่ได้มีชีวิตอยู่เพียงลำพังในโลกมนุษย์ดำรงอยู่ร่วมกับชีวิตรูปแบบอื่นและดำรงอยู่ในสังคมมนุษย์. การยื่นหยัดไม่ใช่การปล่อยให้อะไรเกิดขึ้นในโลกก็ได้. การยื่นหยัดแสดงถึงความมีอยู่ของชีวิตมนุษย์คนนั้นในฐานะประธานของชีวิตตนเอง. และชีวิตที่ดำรงอยู่ในโลกมีช่วงระยะเวลาของการมีอยู่ ช่วงเวลาของชีวิตมนุษย์ไม่ได้ดำเนินไปอย่างเรียบง่าย. การกระทำของมนุษย์ส่งผลต่อผู้อื่นและอาจจะเปลี่ยนแปลงความเป็นไปของสังคมหรือโลกก็ได้. ดังนั้นช่วงที่ชีวิตที่ดำเนินไปจึงเกิดความเปลี่ยนแปลงอะไรขึ้นก็ได้จากการกระทำของตนเองหรือไม่ก็การกระทำของสิ่งอื่นนอกจากตนเอง. เช่นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการกระทำของผู้อื่น เช่น การปฏิวัติ สงคราม หรือแม้กระทั่งความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากความเป็นไปของโลก. เช่น ภัยธรรมชาติอย่าง คลื่นยักษ์สึนามิ หรือภูเขาไฟระเบิด การยื่นหยัดที่จะดำรงชีวิตอยู่ในโลกจึงเป็นการยื่นหยัดที่พร้อมจะดำรงอยู่ท่ามกลางความเป็นไปของโลก. และในช่วงชีวิตของความมีอยู่นั้นก็ยังสามารถกระทำสิ่งต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นและโลกรวมถึงอาจจะเปลี่ยนแปลงความเป็นไปของโลกหรือสังคมก็ได้.

ประเด็นต่อไปก็คือคำถามที่ว่า ชีวิตที่แอบเสิร์ดแต่ยื่นหยัดในความมีอยู่ของตนเองเป็นชีวิตที่มีความหมายหรือไม่. หากพิจารณาจากกรอบมโนทัศน์ของ เมทซ์แล้วจะเห็นว่าความหมายของชีวิตไม่ว่าจะเป็นความหมายเชิงเหนือธรรมชาตินิยมหรือความหมายแบบธรรมชาตินิยม ความหมายนั้นก็ถูกอธิบายด้วยกรอบมโนทัศน์ว่ามีจุดมุ่งหมาย หรือว่าเป็นชีวิตที่น่าพึงพอใจหรือไม่. ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วว่าความมีจุดมุ่งหมายไม่จำเป็นต้องมีลักษณะเชิงอันตวิทยา ชีวิตที่ยื่นหยัดในความมีอยู่เองแม้จะแอบเสิร์ดที่มีชีวิตอยู่โดยไม่สนใจว่าเหตุผลของการมีอยู่คืออะไร. แต่การยื่นหยัดความมีอยู่ของชีวิตดังกล่าวกลับเป็นชีวิตที่มีลักษณะเป็นหน้าที่ (deontology) ที่รักษา

ความมีอยู่ของชีวิตตนเองไว้. ดังนั้นชีวิตที่ยืนหยัดความมีอยู่ของตนเองจึงเป็นชีวิตที่มีจุดมุ่งหมายและเป็นจุดมุ่งหมายในตนเองที่พยายามดำรงความมีอยู่ของชีวิตตนเอง ดังนั้นจึงเป็นชีวิตที่มีความหมาย. และถ้าหากพิจารณาจากการมองชีวิตด้วยการตระหนักถึงคุณค่าของตนเองก็สามารถเป็นไปได้ในชีวิตที่ยืนหยัดความมีอยู่ของตนเอง. เพราะว่าการตระหนักถึงคุณค่าของตนเองเกิดขึ้นจากการประเมินชีวิตตนเอง. แต่อีกนัยหนึ่งความเคารพสามารถเกิดจากการเห็นความสำคัญของจุดมุ่งหมายก็ได้. เช่นการเคารพต่อกฎศีลธรรมในการไม่ทำลายชีวิตผู้อื่น. ซึ่งกฎศีลธรรมไม่ได้เป็นเพียงหน้าที่ที่พึงกระทำเท่านั้นแต่กฎศีลธรรมยังเป็นการบังคับให้เกิดการกระทำที่ดีด้วย.

ประเด็นสุดท้ายก็คือชีวิตที่ยืนหยัดความมีอยู่ของตนเองจะต้องมีศีลธรรมหรือไม่? ในเมื่อมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของโลกและดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่น. ดังนั้นการกระทำของมนุษย์คนใดคนหนึ่งจึงไม่ได้มีผลต่อตนเองเท่านั้น. เมื่อการกระทำเกิดขึ้นเป็นเหตุการณ์ในโลก ความพอใจหรือสิ่งที่คิดว่าดีจากมุมมองของประธานของการกระทำจึงไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่ดีสำหรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโลก. ซึ่งก็เป็นไปดังข้อเสนอลงเณลที่ว่าคุณค่าเกี่ยวข้องกับความเป็นวัตถุวิสัยที่จะตัดสินว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี ไม่ได้ขึ้นอยู่กับใครคนใดคนหนึ่ง. ดังนั้นคุณค่าโดยเฉพาะคุณค่าทางศีลธรรมจึงเกิดขึ้นเมื่อพิจารณาความต้องการของใครคนใดคนหนึ่งจากมุมมองวัตถุวิสัยแล้วเห็นว่า ความต้องการอันนั้นมีคุณค่าอย่างเป็นวัตถุวิสัยหรือไม่. ชีวิตที่ยืนหยัดในความมีอยู่ของตนเองแม้ว่าจะเป็ชีวิตที่แอบเสิร์ดแต่ก็ไม่ได้หมายความว่าต้องดำรงชีวิตอยู่อย่างปฏิเสธคุณค่า. ตราบใดที่ยังเห็นว่าตนเองมีชีวิตในโลกนี้และดำรงอยู่ร่วมกับชีวิตอื่น. คุณค่าหรือสิ่งที่ดีต่อชีวิตตนเองก็ไม่สามารถกำหนดจากชีวิตตนเองเพียงคนเดียว. และอย่างน้อยที่สุดการดำเนินชีวิตอย่างมีศีลธรรมก็เข้ากันได้กับความคิดทางศีลธรรมของศาสนา. เช่น การไม่ทำร้ายชีวิตผู้อื่น การไม่พูดเท็จ หรือการไม่เห็นแก่ตัว. อย่างน้อยการยืนหยัดในศีลธรรมก็อาจจะส่งผลแก่ความตัดสินใจยุติธรรมทางศีลธรรมในชีวิตหลังความตาย. ถ้าหากมีศีลธรรมแม้ว่าจะไม่ได้ขึ้นสวรรค์เพราะมีความศรัทธาแต่ก็น่าจะได้รับผลตัดสินทางศีลธรรมในชีวิตหลังความตายที่ดีกว่าชีวิตที่ไม่มีศีลธรรม. เพราะศีลธรรมเข้ากันได้กับความเชื่อทางศาสนา.

อย่างไรก็ดีชีวิตที่แอบเสิร์ดเพราะความพยายามยืนหยัดในความมีอยู่ของตนเองก็ไม่ได้แอบเสิร์ดอย่างจำเป็น. เพราะไม่ใช่ทุกคนที่ดำรงชีวิตอย่างไม่ยอมรับความเชื่อต่างๆที่อธิบายความหมายของชีวิต. อย่างน้อยชีวิตที่ยืนหยัดในความมีอยู่ของตนเองก็แสดงให้เห็นว่าแม้ว่าจะไม่มีความเชื่อใดให้ดำรงชีวิตอยู่ต่อไปก็ยังมีเหตุผลที่จะดำรงชีวิตอยู่ต่อไป.